

Za Redakcją odpowiedzialny
Janusz Bronikowski w Poznaniu.

Administracja, Ekspedycja i Biuro Redakcji przy pla-
cu Wilhelmowskim pod Nr. 15.

Dziennik Poznański
wydaje się codziennie z wyjątkiem niedziel i dni
świętych.

Cena ogłoszeń (Inseratów):
wiersza drobnego 1 sgr. 6 fen. — Reklamę ad-
wersa drobnego 3 sgr. (incl. tłumaczenia).

Listy
Redakcji, administracji i ekspedycji winny być
frankowane.

DZIENNIK POZNAŃSKI.

Przedpłata kwartalna
wynosi w Poznaniu 3 tal. 15 sgr., w państwie nie-
mieckim 3 tal. 1 sgr. 3 fen., w Austrii 6 guldenów
w Francji 18 fr., w Anglii 4 tal. 15 sgr., w Szwaj-
caryi 5 tal. 15 sgr., w Danii 4 tal. 2 sgr., w Włoszech
w Szwajcaryi i Belgii 4 tal., w Turcji 28 fr., w Ame-
ryce 6 tal. 15 sgr.

Przedpłata i ogłoszenia
przyjmują się w ekspedycji; przedpłata przyjmie-
na w monachii pruskiej oraz w państwach do związku po-
czciowego niemiecko-austriackiego, należących do pa-
czciowego. W innych krajach są tylko nasze agentury,
za których pośrednictwem (zobacz niżej) można także
przesłać ogłoszenia do ekspedycji Dziennika Pozn.

Reklama
nadawane Redakcji się zwracają się i nie ponoszą po-
datku.

Ajencje Dziennika Poznańskiego:

W Krakowie Józef Czech. — W Paryżu Librairie du Luxembourg, Rue de Tournon No. 16, pułkownik Raczkowski, Rue du Faubourg Poissonnière 33. Havas, Lafitte, Bullier & Comp. Place de la Bourse No. 8. Publicité Uni-
verselle, agence d'annonces internationales, 100, Rue Richelieu. — W Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wiedniu i Bazylei: Haasenstein & Vogler. — W Berlinie Rudolf Mosse, Jerusalemstrasse 48. A. Rete-
meyer, H. Albrecht Taubenstrasse 34, Internationale Annoncen-Expédition. „Invalidendank“ Behrenstr. 24 i Haack et Rabehl, Friedrichstr. 68. — W Bremie: E. Schlötte. — W Frankfurcie nad Menem Daube & Comp. — W Wro-
cławiu Daube, Haasenstein & Vogler i Mosse. — W Pleszewie: L. Zboralski.

Przedpłata kwartalna na Dziennik Poznański

W mieście Poznaniu 2 tal. 15 sgr., w obrębie państwa niemieckiego 3 tal. 1 sgr. 3 fen., w Austrii 6 guldenów, we Francji i w Anglii 18 fr., w Belgii i w Królestwie Włoskim 4 tal., w Turcji 28 fr.
Miejscowi prenumerować mogą w Ekspedycji Dziennika Poznańskiego przy Wilhelmowskim placu No. 15, u pp. M. Leitgebr i Sp. przy Wilhelmowskim placu No. 3, u pana Izidora Busch, Sapiężyński plac No. 1/2,
Antonia Rose, w Bazarze, u pani Pawłowskiej, Wrocławska ulica No. 6, u pana A. Duchowskiego (H. Kirsten wd.), Podg. ul. No. 14. „M. Michaelis, Mała Garbary No. 11,
Jakoba Appa, Wilhelmowska ulica No. 9, u pana J. N. Leitgebr, Wodna ul. i róg Garbar No. 16, „M. Friedlaender, naprzeciw zegaru poczt.,
C. H. Hoffmann, narożnik Starego Rynku i Nowej ul., u pana J. K. Nowakowskiego, Półwiejska ul. No. 2, „Classen, Fryderykowska ulica No. 19,
E. Feckert jun., narożnik Berlińskiej i Mińskiej ul., „Krug & Fabricius, Wrocł. ulica No. 11 i św. Marcin No. 54.
Po za obrębem państw wchodzących w skład państwa niemieckiego-austriackiego prenumerować można: dla Francji w Paryżu: Librairie du Luxembourg, Rue de Tournon No. 16; pułkownik Raczkowski rue du Faubourg Poissonnière 33
całą Szwajcaryję przyjmują prenumeratę pp. Haasenstein et Vogler w Bazylei (Bale). — Dla Anglii i Stanów Zjednoczonych Ameryki w Londynie: księgarnia M. Bender, Little, Newport Street, Leicester Square, W. C.
Inseraty przesyłane w języku niemieckim, które dopiero przetłumaczone być mają, powinny być pisane jak najwyraźniej, jeżeli interesowane osoby nie chcą narażać się na zwłokę albo i odczytanie ich inseratu do dnia następnego. W Ekspedy-
cji Dziennika, w księgarni M. Leitgebr i Sp. i w składzie materiałów piśmiennych Antoniego Rose w Bazarze przyjmują się tylko do godziny 9 z rana, polskie zaś do 10 godziny. Później oddane już tego dnia w Dzienniku zamieszczonymi być
mogą. Obwieszczenia i inseraty opłacają się po 1 sgr. 6 fen. od wiersza.
Uprasamy o wczesne składanie przedpłaty, abyśmy mogli obliczyć ilość nakładu. — Abonentom miejscowym za dopłatą 5 sgr. kwartalnie odsyłamy Dziennik do domu.

Dziennik wydaje się pomiędzy 4 a 6 godziną po południu w drukarni J. I. Kraszewskiego (Dr. W. Lebiński) przy Wilhelmowskim placu No. 15.

Ekspedycja Dziennika Poznańskiego przy Wilhelmowskim placu pod Nr. 15.

POZNAŃ, 24 września.

Berlińska Post oświadcza, jak się zdaje, półrzu-
nie, w ostatnim swoim numerze, że jakkolwiek za-
rezy nie można egzystencji listu, pisanego przez
Aleksandra do don Karlosa, treść wszakże wzmian-
kowanego listu, jak jej Cuartel Real podał, ucho-
w w sferach dyplomatycznych za podrobioną. Zre-
ca oświadczyła Rosya, według Post, równocześnie
w Berlinie jak i w Wiedniu, że z postawy jej
kwesji uznania rządu hiszpańskiego nie można w
tym razie wyciągać wniosku, jakoby zerwać pra-
gła te przyjazne stosunki, jakie między trzema pół-
nemi mocarstwami istnieją. — Co do nas nie mamy
wodu nie wierzyć mianowicie pierwszemu ustępowi
listu; gdyby bowiem tak się rzeczy miały,
utrzymuje karlistowski Cuartel Real i jak
nion i Vaterland rozgłaszają, pospieszyliby
z pewnością wszystkie pisma, sprzyjające sprawie
Karlosa, z ogłoszeniem tyle przyjaznego dla
prezenta listu. Według Union miał car Aleksander
pewnie don Karlosa o wielkiej do niego sympatii i
kurzy obcowanie, że Hiszpania straciła przez re-
gion e chronicznie i przez pogardę dla historii stano-
w „prawowite“, jakie zajmowała zawsze między
ropejskimi mocarstwami. Wiedzieli Vaterland
jeź jeszcze prze-adza, bo nadając listowi znaczenie
elkiej wagi, podnosi, że list cara jest zapowiedzią
wania długoletniej między Prusami a Rosją przy-
z. Czy ta przyjaźń, której zerwania życzy sobie
doznie Vaterland, istnieje w istocie i czy bę-
nie długotrwałą, jak berlińskie zaręcza dziennikarstwo,
d ten nie chcemy się chwilowo zastanawiać, dość,
list ten do don Karlosa, nawet w tej formie, w ja-
został napisany a był niewątpliwie aktem zwy-
i nie nie znaczącej uprzejmości, nie mało już nie-
i austriackie i niemieckie pisma. Dowodem tego
lińska prasa, dowodem wreszcie długi artykuł wie-
ński półrządowej Montagsrevue, poświęcony
awie listu. Gdyby Rosya albo Prusy chciały zer-
e przyjaźni, tak między innemi odbywa się austriacki
i dziennik, znalazłby do tego inny z pewnością po-
ad sprawy tak blabiej, jaką jest kwestya uznania
adu hiszpańskiego i kwestya listu, nie uważaliby za
mien probierczy tej przyjaźni. Wojna krymska i
awa polska dostarczały Niemcom więcej do tego
osobności; a i Rosya — tak kończy Montags-
evue — gdyby była chciała zerwać z Niemcami,
e potrzebowałaby tyle okazywać sympatii, ile

okazywała Prusom w wojnie 1870—1871 roku. — Czy
Rosya nie żałuje teraz, że innego w czasie ostatniej
wojny nie zajęła stanowiska lub czy zaskoczona nie była
wypadkami i niespodziewanym sukcesem oręża pru-
skiego, nie wiemy; to wszakże pewna, że Prusy w czasie
wyprawy krymskiej a nawet za czasów ostatniego
powstania polskiego, zbyt jeszcze były słabe, zbyt mało
wały na szali europejskich wypadków a za mało pod-
legały wpływowi gabinetu rosyjskiego, ażeby mogły
myśleć o odepwaniu się od państwa, którego były wów-
czas jeszcze satellitami tylko. Tyle co do kwestyi
listu i co do uwag nad nim prasy niemieckiej. Prze-
chodząc teraz do działań wojkowych na polu walki w
Hiszpanii, zapisujemy, że ostatnie wiadomości donoszą
o małych korzyściach, jakie mieli odnieść republikanie
nad wojskiem karlistowskim. I tak generał Pavia wy-
parł podobno karlistów z oszańcowanego stanowiska
w Maestrazzo a generałowi Laserna udało się znaczniej-
szy przeprowadzić transport broni i amunicji do Pam-
pelony. Według madryckiego telegramu zadaniem jest
głównemu generałowi Morionesa, zamaskować operacye
obudów generałów republikańskich, tymczasem za-
graża on karlistom ze strony Carascal i broni im
przejścia rzeki Ebro.

Z Rzymu nadchodzą wiadomości, że deputowany
Bonghi mianowany będzie wkrótce ministrem oświece-
nia. Nominacja ta nastąpi dopiero po powrocie pana
Minghetti, który w dniu 19 bm. udał się do Turynu,
ażeby przedłożyć także królowi do podpisu dekret,
nadający się do rozwiązania Izby deputowanych. —
Nadmienić jeszcze należy, że w dniu 20 b. m. obcho-
dzono w Rzymie uroczystość rocznicy wejścia wojsk
do tego miasta. Udział w tym obchodzie był wielki,
miasto świetnie ustrójone, a porządku nigdzie nie za-
kłocono. Przy Porta Pia tylko znalazł się tablicę z
napisem: A Roma libera Trieste, che la libertà at-
tende.

* W sprawie zapowiedzianych sprawozdań posel-
skich na Kaszubach donosi Gazeta Toruńska,
że nie tylko pp. Czarniński i Thokarski, lecz i p. Ry-
biński zdawać będzie sprawę, a dalej, że zebranie za-
powiedziane na 4 października r. b. odbędzie się nie
w Wejherowie, lecz w Redzie, w lokalu pana
Kleiny. Pociągi przychodzą do Redy pomiędzy
godziną 7 a 8 z rana, i to tak od strony Wejherowa
jak i Gdańska.

szowanych rapierem nie widać w Upsali. To też licznie
zgromadzona gromadka studentów wygląda poważnie
i uroczyście. Przewodnicy korporacji oznaczeni szar-
fami kolorowymi, korporacyą oznacza sztandar, studenta
li tylko ta biała czapeczka poważnie a skromnie no-
szona.

Wchodzących przybyśzów serdecznie witają ja-
koby wieńcem otoczyły czapeczki białe i wprowadzają
nas do pochodu. — Powiewają sztandary, grzmi melo-
dyjnie pułkowa muzyka, hymn narodowy na powitanie
nam wygrywają a z ostatnim takiego hymnu akordem
ozwał się chór dobrany. To chór studencki, sławny i
w świecie znany chór śpiewaków upsalskich. Przed-
cienne melodie pieśni studenckich, artystyczną przewi-
wie zrobili nam niespodziankę, bo to naprawdę dobo-
rowy był chór artystów. Ruszyły sztandary przodem,
za nimi orkiestra i chór śpiewaków a wśród szpalery
studentów i ludu poszliśmy długim i uroczystym po-
chodem. Pochód to tryumfalny przez całe miasto, głów-
ną ulicą królów, opodal starej katedry gmachu Ca-
rolinskiego i biblioteki i u podnóża zamkowej góry
do botanicznego nas przeprowadza ogrodu, gdzie dziś
punkt zborny uroczystości jest naznaczony. — Takim
pochodem weszliśmy do stolicy wiekopomnego Lineusa
do ogrodu botanicznego u nog marmurowego posągu
mędrca przed oranżeryą się zatrzymując. W przepy-
sznym ogrodzie, w centralnym punkcie przed oranże-
ryą, w środku której ten marmurowy król kwiatów
zasiada, ustawiona mównica. Mównicę półkolem oto-
czyły sztandary i młode grono śpiewaków.

Rektor uniwersytetu z mównicy serdecznie do nas
w imieniu swojej przemówił czeladki. Barnistrz mia-
sta Upsali a z nim zastępca gubernatora uprzejmie
wysłańców naukowego świata witają. Z kolei prze-
mawia hr. Henning Hamilton. Baron Ughasi
kilku szwedzkich uczonych stosownie do okoliczności
płynną wymową do członków zebranego w Upsali kon-
gresu się odzywają.

Odpowiadają im znakomitsi przedstawiciele i pro-
downicy wędrowną naszą drużynę. Przemawia de
Quatrefages w imieniu Francji, prześlizną cie-
płą i rozumną mową studentów upsalskich witają —

Wiadomości urzędowe.

Król mianował dotychczasowego zwyczajnego profesora
przy cesarsko-rosyjskim uniwersytecie w Odessie, dr. V. Jaglo
zwyczajnym profesorem na wydziale filozoficznym uniwersytetu
berlińskiego.

Nauczyciel rysunków August Geselschap, w Gliwicach mia-
nowany został nauczycielem przy tamtejszej królewskiej szkole
przemysłowej.

Korespondencje Dziennika Pozn.

Z Mixtata, 21 września.

(O Towarzystwie pogrzebowym nauczycieli W. Księstwa Po-
znańskiego.)

(N.) Artykuł wstępny w nrze 71 Ogniska za-
mieszczony pod tytułem: „Ministerstwo p. Falka w obec
Towarzystwa pogrzebowego nauczycieli W. Księstwa
Poznańskiego“, mógł w kole nauczycieli naszych, — a
szczególnie członków pomienionego Towarzystwa, nie
małe wywołać zaniepokojenie, — atoli prawie trop —
w trop — po temże ogłoszeniu Ogniska w nrze 214
Dziennika Poznańskiego zamieszczone oświade-
czenie p. Modrzyńskiego — jako członka zarządu
w mowie będącego Towarzystwa, referujące istotny
stan rzeczy, przekonywa nas, że przedwczesne było za-
niepokojenie, gdyż sprawa dotycząca w innem zupeł-
nie przedstawia nam się świetle. Donosiłoby kwestyi
zawartych w artykułach co dopiero wspomnianych za-
sługuje niewątpliwie na ściślejszy rozbiór i dyskusyę.
Co do pierwszego punktu, dotyczącego usunięcia § 17
tyt. VII. lit. d. statutu Towarzystwa pogrzebowego,
orzekającego, że każdy nauczyciel złożony przez wła-
dzą szkolną z urzędu, traci zarazem prawo do Towar-
zystwa, radzi p. minister według oświadczenia p. Mo-
drzyńskiego, aby rzezonny paragraf dotyczący statu-
tu analogicznie do oświadczenia paragrafu statutu kasy
wów ponauczycielskich odmienić, t. j. rozstrzygnąć
kwestyi, czy który nauczyciel ma nadal pozostać człon-
kiem lub nie — pozostawić każdemu zarządowi
Towarzystwa. Rada — nie zawsze przecież jeszcze
pachnie przymusem, — a tem mniej w sprawie czysto
prywatnej natury. Zastanowiwszy się dokładnie nad
tą kwestyą — przyznać musimy, że mimowoli nasuwa
nam się w tej mierze dwójaki kierunek, z których je-
den przemawia za skreśleniem, — drugi atoli nasuwa
nam powody uzasadniające najzupełniej pozostawienie

w mowie będącego paragrafu. I jedno — i drugie —
jest słuszne.

Aby stanąć po stronie pierwszego kierunku, dosyć
jest rozważyć, czy było po koleżeńsku, — nauczy-
ciela, — współpracownika na niwie szkolnictwa, —
częstokroć, — jak się to p. M., o ile sobie przypomi-
nam, na przeszłorocznym walnym zebraniu Towarzy-
stwa pogrzebowego wyraził, — dla jakiej tylko drob-
ności pozbawionego chleba, — wykluczać z gro-
na swojego? — czy było to uczciwie ze strony
ludzi do klasy inteligentniejszej się liczących, aby w
ten sposób potęgować jeszcze cały ogrom kary, czę-
stokroć nie... wymierzony? czy było to nie było nawet i
pogwałceniem prawa przyrodzonego, aby dokonywać
na bliżnim, koleże własnych przekonań to, co by nam
samym było przykrem i nie miłym? — czy było to nie
ubliżało godności Towarzystwa, godności pojedynczych
członków jego, zabierając nieszczęśliwemu koleżce w
czoła pocie zapracowany i oszczędności uciążły groź
dla żony i osierociałych dzieci jego przeznaczony? —
czy było to było sumiennie, aby sieroty ponauczycielskie
— nie dodając już biedne, bo dosyć powiedzień nau-
czycielskie, aby przymiotnika biedne mimowoli się do-
myślić, w ten sposób karać i narażać na chleb zbę-
czy za to, że ich ojciec w obec jednych skompromito-
wał się może tem, czem w obec drugich chwalał się
okrył? Są atoli przewidywania a nawet przestęstwa,
których doniosłość w opinii publicznej podkrytuje kie-
runek, wedle którego za zostawieniem w mowie będą-
cego paragrafu głosować należało, gdyż poczucie
własnej godności nie pozwala łączności z indywiduali-
mi hańbą napiętnowanymi i jedynie takich tylko kolegów
jako wyrzutków społeczeństwa, bez skrupułu wykluczać
by można. Pozostawienie decyzji w tej kwestyi ka-
żdoczesnemu zarządowi Towarzystwa jest bardzo wzglę-
dne, zależne od przekonań, widzimisia a niekiedy mo-
że nawet i od stosunków osobistych dotyczących są-
dziów i dla tego ani za skreśleniem, ani za zostawie-
niem oświadczenia paragrafu, tylko za zmodyfikowaniem
takowego głosować należało i to w ten sposób, że
nauczyciel złożony z urzędu za jaką zbrodnię krymi-
nalną, hańbiącą każdego człowieka, traci prawo nale-
żenia do Towarzystwa.

Spodziewać się należy, że zarząd Towarzystwa od-
nośne zawiadomienia o mającym się odbyć walnym ze-
braniu wcześniej przez a tych pobocznych rendantów
prześle członkom Towarzystwa na prowincyi, aby ci,
jeśli już nie osobiście (zwłaszcza z nad granicy szlą-
żkiej), to przynajmniej przez pełnomocnych udzielone
wybrany w tym celu kolegów, głosy swe w dzień
oznaczony złożyć mogli.

zrzucone myśli, pięknymi słowy poubierane, spamiętać
mówców i ich serdeczne wyrazy.

W obrazie moim wybitniejsze wam tylko przed-
stawić mogę momenta.

Wzniesiono toast królewski, serdeczny i głośny
toast patriarchy naszego Nilsona, na który wzru-
szony staruszek kilku odpowiedział wyrazy.

Hrabia Saporita, botanik francuzki, bardzo sto-
sownie w ogrodzie wielkiego Linneusza wśród euro-
pejskiej kwiatów stolicy, u nog posągu wielkiego mi-
stra, piękną i długą mową przypomniał jego zasługi.
Jako botanik mistrzowi pokłon i część oddaje, imie-
niem mędrca część Szwecyi i część Upsali kolo-
rząc.

W szeregu licznych mówców ukazał się na mównicy pamienny nam z Hasselbaken orator nie-
miecki von Quast. Tą razą przemówić raczył w je-
zyku francuzkim, ale i tą razą niezbyt stosownie, nie
z wielkim taktem, mniej może jeszcze miłe nam zrobił
wrażenie. Von Quast po swojemu chciał uczcić
Szwecyę — początek germanizmu, germanistycznego
świata i germanistycznej potęgi ze Skandynawii wypro-
wadzając. Historyczno-polityczną rozpoczął gawędę —
i ze zwykłą arogancją i bezwzględnością spanoszoną
dzisiaj potęgą do obecnych czasów przechodząc, zaczął
się rozpościerać w ulubionej swojej idei, dowodząc, że
świat dziś cały w obec upadku szczepów łacińskich
to jest wszechwładna Germania, że wszystko inne roz-
pada i ginie... i nie wiem, na czemby skończył, gdyby
ogólne sykanie i głośnie a wszechstronne wolania obra-
żonych narodowości niewczesnej i nieaktownej mu
nie przerwały gawędy. „Nie chcemy polityki!“
mówiono. — Mówca protestował z mównicy — tu-
maczył niezrozumiałe wyrazy, — aż w końcu przykre
wrażenie tej sytuacji chwilowej studenckiej chory me-
lodyjnym swym śpiewem bardzo szczęśliwie zala-
godził.

Jeszcze mów kilka, jeszcze kilka toastów, kilka
piękných melodii i zakończyliśmy uroczystość, sową
ucztą w ogrodzie podejmowani.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

KONGRES

antropologii i archeologii przedhistorycznej

w Sztokholmie w 1874 r.

Sprawozdanie

Wawrzencja hr. Engeström,

Członka Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego.

ciąg dalszy. Zobacz nr. 203, 204, 205, 207, 208, 212, 213,
214 i 217.)

Tysiące ludu oczekuje przed dworcem zebranych
tą przybyśzów, — przed dworcem kilkanaście po-
dawa sztandary, przy których rzędem stanęły rozli-
ne korporacje studentów upsalskich w świątecznym
rozu kolorowymi szarfami poubieranych. Nie wysta-
wacie tu sobie maskarady uniwersytetów niemieckich
owych butów stylowych, dziwnych frendlami
obubzywanych kusz i przesadzonych węgiersko-te-
atralnych czamarek, wstążeczek i kolorowych na je-
ralnym uchu przypiętych krymek, które bujna wyo-
ażnia studentka czapkami nazywać każe. Nie, nie
yobrażcie sobie tej niesmaczno-teatralnej maskarady
arszenszafów niemieckich, bo to nieznane i nieprzy-
te na północy.

W okół sztandarów swoich, ugrupowana młodzież
niwersytecka po cywilnemu, poważnie i przyzwoicie
poubierana. — Studenta szwedzkiego oznacza czapka
wyciążonej formy z daszkiem, czapeczka biała z czar-
nym aksamitnym brzegiem, na którym żółto-niebieska
okarda narodowa. Na tem koniec, innych przyborów
strojów zewnętrznych, oryginalności i nosów pokiere-

Lwów, 22 września.

(Piąte posiedzenie sejmowe.)

(T.) Sejm nasz nie ma co robić! Wczorajsze posiedzenie trwało znowu tylko jedną godzinę. Rozpoczęło się o godzinie 11-tę, a o 12-tę w południe zamknął je ka. marszałek oświadczeniem, że ponieważ komisje, pomimo dwudniowych ferii, nie nie przygotowały, nie ma więc żadnego przedmiotu do obrad, odracza więc posiedzenia dalsze aż do czwartku w tej nadziei, że członkowie komisji zabiorą się szczerzej do pracy i przygotują na czwartek swoje wnioski. Przebieg posiedzenia wczorajszego był następujący:

Petycyi nowych weszło 14, między którymi jest znowu kilka od różnych miast o powiększenie liczby posłów miejskich, od organistów o powiększenie plac, od wydziałów powiatowych i osób prywatnych o subwencje, pożyczki, o przymusową asekurację, o drogi i tym podobnie.

Urlopy udzielono biskupowi Pułaskiemu, pp. Szuskiemu, Pilińskiemu, Głogowskiemu i ks. Czartoryskiemu.

Ks. Stepek czyni wniosek następujący:

„Wzywa się rząd, aby w drodze właściwej dla Galicji ograniczyć stopę procentową dla osób nie posiadających firm protokółowanych na 3 do 12 od sta.“

Wniosek ten ułożony na żądanie włościan, przekazano komisji prawniczej, do której także podobny wniosek ks. Zawadowskiego odesłano. Wniosek w tym kierunku, wywołanych okropną włościan naszych rujnującą lichwą, będzie jeszcze więcej. Opatkane położenie włościan w obec lichwiarzy skreślił bardzo wymownie ksiądz ruski poseł Zawadowski, który także przed kilkoma dniami postawił wniosek o ustanowienie stopy procentowej. Wniosek ten przyszedł wczoraj do drugiego czytania, przy której to sposobności uzasadniał go wnioskodawca.

Uzasadniał także wczoraj swoje wnioski poseł ruski Antoniewicz: 1) w sprawie zniesienia opłat w szkołach średnich i 2) zniesienia ceny soli. Pierwszy z tych wniosków odesłano do komisji edukacyjnej, drugi do komisji kultury krajowej.

Poseł Czerkaski zdawał następnie imieniem komisji budżetowej sprawę w przedmiocie upoważnienia rady powiatowej Nadwórniańskiej do zaciągania pożyczki 50,000 guldenów. Sejm przychylił się do wniosku komisji zgodnego zresztą z wnioskami wydziału krajowego.

W końcu postawił poseł Ludwik Skrzyński wniosek w sprawie pomnożenia liczby posłów miejskich, poparty przez pp. Kamińskiego, Jasińskiego, Chrzanowskiego, Konopkę, Garbaczewskiego, Kabata, Tetmajera, Dąbrowskiego, Madejskiego, Polanowskiego, Horszarda, Szemelowskiego, Wajgarta, Zukra, H. usnera i Bukowskiego.

Wniosek przez p. Skrzyńskiego sformułowany, opiewa jak następuje:

„Sejm uwzględniając ważność interesów handlu i przemysłu fabrycznego i rzemieślniczego, których do interesów miasta są głównie ogniskiem, uznaje potrzebę zmiany ustawy wyborczej w ten sposób, aby liczba posłów miejskich w stosunku do siły i ważności stanu mieszczańskiego i jego interesów podniesioną była. Przy zmianie tej, liczba posłów z gmin i z klasy większych posiadaczy, ustawą z r. 1861 oznaczona, nie ma być ani zwiększoną ani zmniejszoną. Wniosek ten przekazany ma być osobnej komisji, która na tej jeszcze sesji sejmowej Wysokiej Izbie przedłoży na swój elaborat.“

Na tem skończono posiedzenie piąte.

KRÓLESTWO POLSKIE.

* Wiad. Gub. Wil. ogłosiły sprawozdanie z przebiegu sprzedaży przymusowej w wileńskim rządzie gubernialnym majątków ziemskich, o które według ukazu z dnia 22 grudnia 1865 r. mogli się ubiegać jedynie Rosyjanie wyznania prawosławnego lub poddani rosyjscy, Niemcy wyznania protestanckiego. Z 3 gubernii północno-zachodnich, wileńskiej, grodzieńskiej i kowieńskiej sprzedawano się w lipcu roku bieżącego majątków ziemskich 33 i dom w Szawlach, tj. o połowę mniej niż w lipcu r. z. Największym z licytowanych majątków są Bocz w gubernii kowieńskiej, mające 2819 dziesiętną rozległości; najmniejszym Anajcie-Stonajcie w tejże gubernii, 15 dzies. Z powyższej cyfry 33 posiadłości sprzedano tylko 8 po cenach w największej części różnych od szacunku urzędowego. Tak np. dom w Szawlach oceniony na 1383 rubli sprzedano za 187, a osada Pelance w pow. wilkomierskim, ocenioną na 1715 rubli, oddano za 700. Przeciwnie Czerniejowice w pow. kobryńskim, ocenione na 2430 rubli, nabyto za 8001, Impol w pow. poniewierskim, oceniony na 4743 rubli, kupiono za 11,101. Dmuy w powiecie kowieńskim, ocenione na 3310 r., sprzedano za 13,300 rubli. Najdroższymi ze sprzedanych majątków okazały się Zabielski w pow. kowieńskim, które ocenione na 76,065 dały 61,200 rubl. Nabywcami tych majątków są: obywatel Michał Komar, włościanin Bohdanowicz, radca honorowy Sołomko, dymsyonowany podporucznik Władimir (dom i majątek), obywatel honorowy Efreimow, żona r. radcy st. Lidya Millerowa i Kurlandczyk Neurand. Z pozostałych 25 majątków nie sprzedano 5 dla braku nabywców, wstrzymano sprzedaż 3 dla przeszkód prawnych, (małoletności i t. p.), pozostałych zaś 18 sprzedaż cofnięto z powodu spłacenia długów, za które sły na licytacya. Ostatnia cyfra jest pocieszającym symptomem ekonomicznym, dowodzi bowiem ocucenia się kredytu i wzrostu rządności.

NIEMCY.

* Berlin, 23 września. Jak pisze Spen. Ztg. ukończono już prace w ministerstwie spraw oświecenia nad projektem do prawa o zawiadomianiu majątku kościoła katolickiego. Projekt ten przesłano innemu ministerstwu. Pomieniony dziennik zapewnia także, że między panem dr. Falkiem a ewangelicką radą kościelną toczą się rokowania co do projektu mającego na celu wprowadzenie w życie ordynacji synodalnej i kościelno-gminnej. Równie czynny jak dr. Falk, okazuje się także nowomianowany minister rolnictwa dr. Friedenthal. Po wstąpieniu do gabinetu zajął się natychmiast dawniejszymi projektami, tj. ordynacją, dotyczącą zarazy na bydło i ordynacją odnoszącą się do wykazów weterynaryjnych i postanowił zwołać znawców z wszystkich części kraju na konferencję, ażeby się bliżej zajęli o nich rozprzążyć. Konferencja, na której

sam minister przydywać będzie, odbędzie się w dniu 5 października br. — Zaproszeni są także do wzięcia udziału w tych obradach dr. Virchow i dr. Löwe, którzy na sprawy weterynaryjne w Prusach szczególną zwracali uwagę. Referentem dla tych kwestyi mianowany p. Marcard, tajny radca rencyjny.

ROSYA.

* Traktat handlowy i morski zawarty między Rosją a Francją w Petersburgu dnia 1 kwietnia r. b. ogłasza Prawitiel. Wiestnik w nrze 207 z dnia 19 b. m. Według tej umowy statki i poddani stron obu będą wzajemnie korzystali z całkowitej i zupełnej swobody handlu i żeglugi we wszystkich miastach, portach, rzekach i innych miejscowościach obu państw i ich posiadłości, do których dostęp jest obecnie dozwolony lub też będzie dozwolony poddanym i statkom jakiegobądź innego obcego narodu. Rosyjanie we Francji a Francuzi w Rosji mogą całkiem swobodnie nabywać, posiadać i ustępować na całej przestrzeni terytoriów i posiadłości obu państw własność wszelkiego rodzaju, której nabywanie lub posiadanie dozwala się obecnie lub dozwolane będzie w przyszłości poddanym jakiegobądź innego obcego narodu. Rosyjanie we Francji a Francuzi w Rosji wzajemnie się wyłącza od wszelkiej służby osobistej tak w armii lądowej i morskiej, jak w gwardyi narodowej lub pospolitem ruszeniu, tudzież od wszelkich powinności w gotówce lub w naturze w zamian za służbę osobistą, od wszelkich pożyczek przymusowych i od wszelkich powinności wojskowych lub rekrutacyjnych. Żadne ciało lub opłaty jakiegobądź nazwy, spadające na sam okręt, jego flagę lub ładunek, pobierające się w imieniu lub na rzecz rządu, urzędników lub osób prywatnych, korporacji lub jakiegobądź instytucji, nie będą się wymagały od statków jednego z państw wchodzących do umowy, jeżeli takim opłatom nie podlegają statki krajowe w równej mierze i na jednostajnych warunkach. Traktat ma moc obowiązującą od 10 sierpnia 1877 roku; w razie niewypowiedzenia go na 12 miesięcy przed tym terminem, obowiązuje jeszcze na rok i tak dalej aż do wypowiedzenia przez którąkolwiek ze stron wchodzących do układu.

AUSTRYA I WĘGRY.

* Wiedeń, 21 września. Jeżeli jeszcze dziś można pisać o podróży cesarza do Pragi, która już prawie zupełnie przebrzmiała, to warto przytoczyć zdanie osób często dobrze poinformowanych, stojących zdale od obecnego gabinetu, a nawet mu przeciwnych, iż podróż posłużyła na nowo do wzmocnienia stanowiska tego gabinetu, po którym spodziewają się wielkiego umiarkowania tak w sprawach wyznaniowych, jakoteż narodowościowych. Następna sesja rady państwa nie będzie prawdopodobnie miała ani sygnatury politycznej ani wyznaniowej, lecz przeważnie gospodarską i prawniczą, musiałaby chyba zająć wypadki nieprzewidziane przez nikogo, które tem samem nie wchodzi w rachubę. Volksfreund, który zrazu nie wierzył w znaną odpowiedź cesarza na przemowę kardynała Schwarzenberga, nagle ją tak tłumaczy, iż cesarz uczynił jako monarcha konstytucyjny co możebne, atoli w każdym razie dozwolił ją zachodzi różnica między potomkiem rodu Hohenzollernów a potomkiem rodu Habsburgów w sprawach kościelnych.

W chwili gdy w sejmie lwowskim poruszono sprawę cla od zboża, pisze wiedeński korespondent Czasu, wspólna narada ministrów w Peszcie pod przewodnictwem cesarza odbyła, rozstrzygnęła tę kwestyę stanowczo na korzyść zwolenników dalszego poboru cla od 1 października r. b. Sprawa ta cłowa od trzech przeszło miesięcy zajmuje świat handlowy i finansowy w Austrii, lecz polityków nie budziła z letargu, nagle stała się zaś kwestyą polityczną. Cło zbożowe zawieszono na wyraźne życzenie rządu węgierskiego i jest ono dotąd zawieszonem; wypadłoby zatem tylko nie tknąć status quo, jak tego tak żywo pragnie cały przedlitawski świat kupiecki i gospodarski, dość przypomnieć okoliczność, iż prawie wszystkie Izby handlowe oświadczyły się przeciw poborowi cla od zboża. Postawa obu przedlitawskich ministrów fachowych pp. Banhansa i De Pretisa w obec natężoności opinii publicznej z początku była nieco łatwiejsza, zwłaszcza postawa ministra handlu, a kiedy narazcie w chwili ostatniej czterech ministrów przedlitawskich wyjechało do Pesztu, aby nakłonić Węgrów do zgodnej polityki cłowej w duchu życzeń opinii wiedeńskiej, wystąpił rząd tutejszy nie zdołał przełamać oporu gabinetu węgierskiego i ponieśli klęskę. Trudno było spodziewać się innego rezultatu, skoro węgierska rada ministrów już parę tygodni przedtem była załatwiła tę kwestyę w duchu zatrzymania cla od zboża. Temi dniami więc ukaże się rozporządzenie obu ministerstw, przywracające dalszy pobór cla od 1 października. Dzienniki prawie zgodnie piszą o tej klęsce, załuszczają, iż Węgry zazwyczaj w podobnych sprawach prym dźwiera, a Przedlitawia poddawać się zwykła ich żądaniom. Słyszałem nie tylko doktrynerów politycznych, ale i ludzi praktycznych, narzekających na dualizm, dzięki któremu Austrija w tak ważnej kwestyi skrupulatna jest przez Węgry, a Wiedeń przywykł być wodzicem, zmuszony słuchać. Zaczynają się z tego powodu dawne skargi i żale na ministrów Banhansa i De Pretisa, lubo oni wcale nie sprowadzili obecnego ustroju konstytucyjnego, o który rozbiły się ich usiłowania w Peszcie. Tagblatt powiada, iż mu aż „wytyd“, że czterech ministrów pojechało do Pesztu i wróciło z niczem do Wiednia. Osoby nie tracące nigdy humoru i pewnego optymizmu politycznego, utrzymują, iż ta przegrana jeszcze na dobre wyjdzie Wiedniowi, bo niepodobna wiedzieć, jak drogo należałoby opłacać się Węgrom w razie, gdyby rząd przedlitawski był odniósł zwycięstwo w tej sprawie. Tutaj zowią tego rodzaju pociechę einen billigen Trost.

W sferach wojskowych zwraca w tej chwili na siebie uwagę zamierzana przez ministra wojny reorganizacya sztabu głównego, której projekt ma jeszcze w tym miesiącu przedłożonym być cesarzowi do zatwierdzenia. Główne zarzysy tej reorganizacyi są następujące: Sztab główny tworzyć ma ciało odrębne, nie zostające w związku z etatem konkretnalnego wojska, i składać się ma z kapitanów i oficerów sztabowych, przydzielani będą do niego według potrzeby kapitanowie i oficerowie podwładni, którzy z dobrym postępowaniem ukończyli szkołę wojkową; oficerowie ci należąc będą jak dotychczas do swych korpusów, jako nadliczbowi; szef sztabu głównego powoływać będzie poszczególnych kapitanów do służby wyłącznie przy sobie, w zasadzie zaś tych, którzy według swego stopnia następują w awansie na oficera sztabowego i według swego uznania przydzielać im będzie zadania i badać ich zdolności; od wniosku szefa sztabu głównego zależeć potem będzie, czy oficer dotyczący ma być mianowany z kolei

oficerem sztabowym, lub wreszcie czy — w wypadkach szczególnych — ma być mianowany nadliczbowym oficerem sztabu. Przeprowadzenie tych myśli o tyle więcej potrzebować będzie czasu, że razem z niem musi także nastąpić równocześnie zmiana przepisów o awansach. Przy zbliżającym się awansie, tak zwanym listopadowym, już ze względu na oficerów, którzy złożyli egzamin praktyczny w ciągu tego miesiąca, obowiązują jeszcze muszą przepisy teraźniejsze.

Zapowiadana od jakiegoś czasu nominacya dotychczasowego dyrektora artylerii we Lwowie generała broni Hartlieba szefem sekcji wojny w ministerstwie wojny jest, już dokonana. Równocześnie donoszą dzienniki wiedeńskie, że fmp. Benedek zastępca ministra wojny w delegacyi węgierskiej, otrzymał urlop na czas nieoznaczony.

Nieobojętną byłaby dymisya generała Benedeka, jako szefa sekcji w ministerstwie wojny. Generał major Benedek, który w całym ministerstwie wojny może pierwszy wiedział o dymisji bar. Kuhna, jest Węgrem i zastępował ministra wojny w delegacyach, gdzie używał wielkiego szacunku. Byłaby to zmiana czysto osobista, lub miała być zająć potrzeba mniej ogólnego reprezentanta delegacyjnego? Do delegacyi zresztą jeszcze daleko, a tem samem na nie nie przydadzą się kombinacye chwilowe.

FRANCYA.

* Paryż, 21 września. Wybory do rad jeneralnych, jakie w niektórych departamentach mają się odbyć w miesiącu październiku, są powodem wielkiej agitacyi ze strony wszystkich stronnictw. Stronnictwa chcą się zmierzyć z sobą a wybory do rad jeneralnych mają być niejako preludjum wielkiej walki wyborczej, jaka się odbędzie w r. 1875. Republikańskie pełni są otuchy, że wybory na ich wypadek korzyść, nadzieje ich przeciw niejednokrotnie zawiodą, bo merzy bonapartystowscy, jakich pełno w całym kraju, postarają się o to, aby stanąć na przeszkodzie agitacyi republikańskiej.

Rząd wydał rozkaz do ściągania we wszystkich południowych departamentach tak zwanych drzew wolności, bo takowe były nieraz powodem niepokojów i ruchów. Francuzi upatrzyli w tem rozporządzeniu rząd stanowczy zamiar utrzymania pokoju i położenia tamy demagogicznemu wyrykom. Dziennik ten dowiaduje się nadto, że eksprezydent Thiers ma wydać manifest. P. Thiers udaje się do Włoch i przez kilka dni zabawi na zamku Vizille pod Grenoble należącym do Kazimierza Périera. Republikańskie komitety mają wysłać do Vizille deputacye, a p. Thiers ma do nich przemówić i wyłożyć im swój program polityczny.

Union donosi, że fabryki broni pracują dniem i nocą aby jak najprędzej przerobić karabiny Chassepota na broń systemu Gras. Dziennik ten zaprzecza nadto wiadomości podanej przez madrycką gazetę Iberia, jakoby don Karlos, hr. Caserta i hr. Bardi postanowili, aby don Karlos był jedynym reprezentantem czterech linii domu Burbonów, mającym prawo do fraccuskiego tronu. Faktem jest przecież, że znaczna część stronnictwa legitymistycznego nosi się z zamiarem w razie śmierci hr. Chambord, wykluczyć ks. Orleanistów od tronu, i hiszpańską linię Burbonów przyznać doń prawo.

Stronnictwo klerykałne we Francji i Włoszech zamierza również nie dopuścić Orleanów do tronu i przyznać prawo do niego drugiemu synowi ks. Parmy, hrabiemu Bardi, wielce lubionemu przez hr. Chamborda, który go wychowywał. Hr. Bardi znajduje się od dni kilku w Paryżu i obraca się wiele w legitymistowskich kołach. Hr. Bardi przybył do Paryża z Frohsdorfu i wyjeżdża z polecenia hr. Chamborda do don Karlosa.

O wizycie Bazaine'a w Arenenbergu pisze Pays co następuje: „P. Bazaine nie rozumiejący już swego przykrego położenia, przybył przejeżdżając przez Szwajcaryę do Konstancyi. Zmuszony przostać tam czas niejaki wpadł na nieszczypliwy pomysł odwiedzenia cesarzowej i cesarskiego księcia. Spotkawszy syna Napoleona III, wymienił swe nazwisko, gdyż takowy go nie poznał. Książę zmieszany i oświadczył, iż pójdzie uwiadomić matkę. Cesarzowa wyszła na spotkanie Bazaine'a, zamieniła z nim stojąc kilka zimnych słów i pojechała go niebawem. Ks. Napoleon nie pozostawił się więcej.“

Minister spraw wewnętrznych generał Chabaud Latour wyjechał do południowej Francji.

HISZPANIA.

* Madryt, 21 września. Gaceta donosi o dwóch zwycięstwach republikańskich. Generał Pavia miał zdobyć pozycyę karlistów pod Pobletą i Cogubla a generał Laserna zaprowiantował na nowo stolicę Nawarry, Pampelonę, co wielkiej jest doniesłości, bo wojska republikańskie będą mogły wolniej i niezależnie teraz operować. Cronica de Cataluna donosi nadto, że generał Laserna dopoty tylko będzie miał naczelną dowództwo nad armią północną, dopóki marszałek Serrano sam nie stanie na czele armii wzmocnionej przez nowo zaciągniętego żołnierza.

Specjalny korespondent Timesa donosi wedle karlistowskich źródeł co następuje: — „Don Karlos opuścił przed kilku dniami swą główną kwatery i stanął na czele lewego skrzydła swej armii. Cała karlistowska armia była prawdopodobnie pod bronią z zamiarem przeszkodzenia operacyom Morionesa, który na czele 14,000 żołnierza eskortował kolumnę mającą zapatrzyć w żywność Pampelonę. Widok całej karlistowskiej armii pod bronią zaskarżył Morionesa i cofnął się ku Tafalli. Z innych źródeł dowiadujemy się, że don Karlos wezwał do pomocy bataliony z Guipuscoy, aby tym sposobem całą swą siłę skoncentrować około Pampelony z zamiarem blokowania jej i zmuszenia do poddania lub bombardowania. Spodziewać się przeto należy albo zajęcia Pampelony przez karlistów, bo zapasy żywności kończyć się już zaczynają, albo też walnej bitwy pomiędzy karlistami a generałem Morionesem, który stara się o zaprowiantowanie Pampelony. Droga z Tafalli do Pampelony idzie równolegle z koleją żelazną pomiędzy Saragossą a Pampeloną i daje karlistom bardzo oborną pozycyę, tak że generał Moriones będzie musiał użyć wszystkich sił lub pozostać Pampelonę jej losom.“

Ostatnie telegramy.

(Z biura Wolfa.)

Paryż, 24 września. Journal officiel ogłasza rozporządzenie, naznaczające wybory

uzupełniające w departamentach Pas de Calais i Seine et Oise na dzień 10 października.

Wystawa plodów rolniczych i gospodarskich w Warszawie.

Warszawa, 22 września.

(D. P.) Wspominałem wam w ostatnim liście zapowiadzaną przez komitet wystawy na cześć hr. Kotzebuego wystawę. Obiad ten odbył się wczoraj wczoraj, lecz nie w sali hotelu europejskiego, ale w resursie, a wzięło w nim udział sto kilkadziesiąt osób, między którymi kilku generałów, cały komitet wystawowy, sędziowie, profesorowie uniwersytetu itd. Pięć toasty podniósł hr. Kotzebue na cześć cara, a nim przemawiał p. Józef hr. Zamoyski, młodszy syn ordynata, dziękując generał-gubernatorowi za względy okazane wystawie. Na to podniósł się jeszcze raz hr. Kotzebue, a przechodząc wszystkie galeje przemysłu i rolnictwa, reprezentowane na wystawie, oddawał komitej pochwały wystawcom, podnosząc w nich zamiłowanie do pracy, jako głównej dźwigni pomyślności każdego kraju.

P. Ostrowski Aleks. z Maluszyna wniósł zdrowie prezesa komitetu wystawy gubernatora Warszawy, generała Medema, ten zaś odpowiedział toastem na cześć tych, którzy tak dzielnie pomagali mu w urządzeniu ekspozycji.

P. Handke wócił o udziale niekrajowców w wystawie, nadmienając, że po raz pierwszy to Poznańskie, Galicya i Kosya bierze udział w wystawie, urządzanej w Warszawie, przyczem dziękował specjalnie prof. uniwersytetu moskiewskiego P. Sowiutowowi za zajęcie się wystawą. Prof. Sowiutow wyraził, w odpowiedzi na to, pełne swe uznanie, a następnie admirał dla wystawy, cytował kolejno wyroby będące dziełem fabryk polskich i zapewnił je, że gdy wróci do siebie, nie omieszcza przyczyni się słowem i czynem do wyrobienia rolnictwu polskiemu polskiemu zasłużonej reputacyi. Dymelator Au pil zdrowie przemysłowców tutejszych, wyrażając swą radość, iż znalazł tu przemysł w rozkwicie i tylu ludzi chętnych do użytecznej krajowi pracy. Wychylił między innymi jeszcze zdrowie p. J. Natanskiego, towaryszyst rosyjskich, które tyle okazały zainteresowania dla wystawy warszawskiej. Obiad skończył się o godzinie 8., charakter jego był oficjalny, a toast wysłany był w granicach nakazanych okoliczności i ścianami.

Dziś daje obiad hr. Kotzebue, na który zaproszono wszystkie osobistości, biorące czynniejszy udział w wystawie.

Jutro rozdanie nagród. Donosząc wam pierwszymi dniami o wyszczególnieniach przyznanych nagród, stawcom z Poznańskiego i Prus Zachodnich, zapomniałem nadmienić, że przyznano także dyplom uznania, a więc odpowiadający medalowi srebrnemu, p. Karłowicz mierzwi Bierskowskemu, prof. szkoły prz. c. b. i kowskiej za plany kosztorysów drenowania, zwłaszcza plany, według których profesor ten przeprowadził dzieło rownienia w W. Ks. Poznańskim. Wystawa zabiera i wska wyszczególniona została, jak to pisałem, najwięcej nagród, bo dyplomem honorowym. O wystawie konkurują dwa towarzystwa gospodarskie: moskiewskie i petersburskie, chcąc ją koniecznie nabyć dla swym zbiorów. Nałożono na nią cenę 1500 rubli.

Wspominając o tej wystawie niech mi będzie znane, iż no nadmienić, że objaśniona ona została dziełem Chm. „Pszennica i jej uprawa“, napisanem wyczerpująco p. tak p. St. Neubauera z Chwarzna w Prusach Zachodnich, ukończonego ucznia szkoły Zabikowskiej. Mówiła o tym dziele, podnieść należy tę okoliczność, że ogólna chwala piękności i czystości jego wydania, w zawoła główna zasługa należy się drukarni, w której drukował się wazs Dziennik t. j. drukarni dr. Lebińskiego o bo z niej wyszło to dzieło.

Udział na wystawie był dziś do południa sławny, nieco, niśli w dniach poprzednich, ale bo też ogólnie upały mogły odstraszyć i najwytrwalszego.

Warszawa, 23 września.

(D. P.) Wracam właśnie z wystawą, gdzie odbyło rozdanie nagród za wyszczególnione obrazy. Ponieważ za kilka chwil odchodzi poczta, przeto suję wam tylko najważniejsze momenta tejże uroczystości. Rozpoczęła się około godziny 11-tę a przegnęła się do 2-tę. Na podwyższeniu zajął honorowe miejsce hr. Kotzebue, obok niego cała swita generała-gubernatora, a w pierwszym rzędzie hr. Zamoyski, dekorowanych dygnitarzy, egdziś wystawą, a obok plac między tą trybuną a galerią, na której uszytych orkiestrę zajęła doborowa publiczność. Było to bczony generał-gubernator powitała orkiestrą hymn carskim, przyczem jeden z wyższych urzędników, liowych, bo o ile mi się zdaje w randze pułkownika, napomniadł dość kategorycznie do zdejmowania kapeluszy. Stanie z odkrytą głową w czasie tak niezmiernego upału jak dzisiejszy, nie należy do nader potrzebnych i dla tego nie dziwimy się, że kilka osób z testowało również kategorycznie przeciw sumarycznym ukazom urzędnika policyjnego. Stronę publiczną wzięli jakiś generał i skończyło się na tem, że nieznaczono nam kapeluszy z głowy.

Po odegraniu hymnu przystąpił do generał-gubernatora warszawski gubernator gen. Medem i odczytał adres będący rodzajem podziękowania dla Kotzebuego, który tyle okazał interesu dla wystawy poczem rozpoczęło się wywoływanie nagrodzonych statków, którzy z rąk generał-gubernatora odbili złote medale, dyplomy honorowe, srebrne medale, plomy pochwalne, brązowe medale i dyplomy i uznania.

Gdy przywołano dr. Aua, jako reprezentanta st. ly zabikowskiej do odebrania za znaną wystawę p. mny, dyplomu honorowego, rozbiegły się przeciw oklaski, które zresztą przez cały ciąg uroczystości dwóch czy trzech razach się powtórzyły. Był to dzo wymowny hold złożony szkole, która choć nie zdobyła sobie powszechne uznanie i walczą na i naukowem o lepszą z najpierwszymi tego rodzaju kładami. Rozgłosz jak wywalczyła sobie ta szkole liczne oznaki sympatyj, z jakimi tutaj na każdym tykała się kroku są wymownem świadectwem o ile żytecznym dla kraju jest zakład, który rozwijając dę, rozwija w młodych ludziach i poczucie obywatelskich. Wystawa, o ile słyszałem, dzie otwartą jeszcze dni kilka po nad termin, a to prawdopodobnie aż do poniedziałku. Obory już rozpoczęły się wypróżniać a do wieczora nie b. już niezawodnie ani jednej sztuki na wystawie.

Gniezno, dnia 14 września 1874.

Wydzierzawienie dóbr ryckich. Braciszewo na lat 21.

Należące do tutejszego katolickiego seminarium duchownego dobra ryckie Braciszewo, obejmujące 257 hektarów ziemi przeznaczonej na uprawę pszenicy, mają na lat 21 i to od św. Jana 1875 r. do tegoż czasu 1896 r. najwięcej dobrego być wydzierzawione. [4954]

Dobra te leżą w oddaleniu 3/4 mili od miasta i stacji kolejowej Gniezna.

Wszystkie zabudowania dworskie grożą upadkiem i mają na koszt władzy wydzierzawiającej w trzech latach na imię dla zagospodarowania dóbr dogodniejszą być nowo pobudowane. Władza wydzierzawiająca zastrzega sobie przekazanie nowemu dzierżawcy budowy nowych budynków mocą osobnego kontraktu.

Do wydzierzawienia plus licitando wyznaczam termin na **poniedziałek dnia 26 października r. b. na 11 godzinę przed południem** w sali posiedzeń dawniejszego tutejszego Arcybiskupiego Konsystorza przy Turmie, na który chcę dzierżawcy mający, którzy wykazać mogą swą kwalifikację i majątek własny 12,000 tal., niniejszym się zapraszają.

Najniższa suma dzierżawna naznaczona na 1500 tal., rocznie a kaucya, którą w terminie złożyć należy, naznaczona również na 1500 talarów.

Ogólne warunki dzierżawy jako też mapy i wyciąg z rejestru podatkowego mogą być przejrane w biurze zarządu majątku Archidiecezyi Gnieźnieńskiej (w tutejszym pałacu Arcybiskupim) w godzinach służbowych.

Królewski komisarz dla zarządu majątku Archidiecezyi Gnieźnieńskiej.
Nollau,
królewski radca ziemiański.

Obwieszczenie.

Stajnie i remizy przy Kamelarysijskim placu za jatkami chlebowymi mają od 1 października r. b. na dalszy czas za dwutygodniowym wypowiedzeniem (5073)

dnia 30 września r. b.

przed południem o godzinie 10 w sali ratusza być wydzierzawione, na co chcę dzierżawcy mających zapraszam.

Poznań, dnia 22 września 1874.

Magistrat.

OGŁOSZENIE

terminu do zbadania kilku dopiero po ułtywie wyznaczonego czasu zapowiedzianych pretensji

[§. 176 ordyn. konk. §. 30 instr.]

W konkursie nad majątkiem właściciela dóbr ryckich **Tadeusza Chłapowskiego** w Rominie jako osobie odpowiedzialnego spółnika towarzystwa komandytowego na akcyę pod firmą **Biński, Chłapowski, Plater i Spółka** zapowiedzieli po czasie pretensje i wprawdzie z prawem pierwszeństwa VI. klasy

1. **Królewska kasa sądowa** w Łobżenicy kosztu w ilości 229 tal. 28 sgr. bez prawa pierwszeństwa.
2. **hrabia Bolesław Biński** w Dąbkach pod Wyrzyskiem 7112 tal. 3 sgr.
3. **Maksymilian Jarantowski** w Lewicach 1100 tal.
4. **pani Paulina Weicher** w Poznaniu 64,799 tal. 15 sgr.
5. **właściciel dóbr ryckich Stanisław Lubieński** w Budziszewie 28,600 tal.
6. **kupiec Bernard Rawicz** w Poznaniu 387 tal.
7. **zarządca masy konkursowej hrabiego Bińskiego adwokat Schmidt** w Bydgoszczy 201,090 tal. 20 sgr.
8. **właściciel dóbr ryckich August Lubomski** w Gnieźnie 480 tal.
9. **dyrektor ziemstwa Józef Morawski** w Poznaniu 28,039 tal. 16 sgr.

Termin do zbadania tych pretensji na **17 października 1874 r.** przed południem o godzinie 9tej przed nitęj podpisanym komisarzem w sali posiedzeń nowego gmachu sądowego tutaj wyznaczonym został, o czym wierzycieli, którzy swe pretensje zapowiedzieli, zawiadamiamy.

Kościan, 14 września 1874. (5064)

Król. Sąd powiat. Wydz. I.
Komisarz konkursu.
podp. Meissner.

Z powodu rozszerzenia rur gazowych przy Nowej ulicy gaz przez dzień dzisiejszy zatrzymany zostanie.

Poznań, dnia 24 września 1874.

Dyrekt. zakładu gazowego.
(5065)

Gnesen, den 14. September 1874.

Verpachtung des Ritterguts Braciszewo auf 21 Jahre.

Das dem katholischen Priesterseminar hieselbst gehörige Rittergut Braciszewo, 257 Hectare gross, fast durchweg Weizenboden, soll auf 21 Jahre und zwar von Johanni 1875 bis eben dahin 1896 meistbietend verpachtet werden.

Das Gut liegt 3/4 Meilen von der Stadt und Bahnhofstation Gnesen.

Das ganze Wirtschaftsgelände ist in hohem Grade baufällig und soll auf Rechnung der verpachtenden Behörde innerhalb 3 Jahren auf einer andern, für die Bewirtschaftung des Gutes günstigeren Stelle neu erbaut werden. Die verpachtende Behörde behält sich vor, dem neuen Pächter den Neubau der Gebäude durch einen besonderen Vertrag zu übertragen.

Zur meistbietenden Verpachtung habe ich einen Termin auf **Montag den 26. October cr. Vormittags 11 Uhr** in dem Sitzungssaale des früheren erzbischöflichen Konsistoriums am Dome hieselbst anberaumt, wozu Bietungslustige, die den Nachweis ihrer Qualifikation und eines eigenenthümlichen Vermögens von 12,000 Thaler führen können, eingeladen werden.

Das Pachtgeld-Minimum ist auf 1,500 Thlr. jährlich und die Kautions, welche im Termine zu erlegen ist, auf gleichfalls 1,500 Thaler festgesetzt.

Die allgemeinen Pachtbedingungen sowie Karten und Auszug aus der Grundsteuer-mutterrolle sind im Bureau der Vermögens-Verwaltung der Diocese Gnesen (im erzbischöflichen Palais hieselbst) während der Dienststunden einzusehen.

Der Königliche Kommissarius für die Vermögens-Verwaltung der Diocese Gnesen.
Nollau,
Königlicher Landrath.

Antykwarnia

E. Calliera, Poznań,
Wilhelmowska ulica 18

poszukuje:

Dziela **Jana hr. z Ostroroga** pod tytułem: **Wojna włoska cesarza tureckiego Osmana przeciwko koronie polskiej podniesiona.** Poznań 1622.

Naszym nakładem wydzie 3 październ. rb.

Kalendarz dla rolników na r. 1875

ulożony pod kierunkiem nauczycieli

Wyższej szkoły rolniczej imienia „Haliny“ w Zabikowie.

Oprawy w płótno 25 sgr. w skórkę 1 tal., przekładany papierem 1 tal. i 1 tal. 7 1/2 sgr.

Kalendarz ten w dogodnym formacie kieszonkowym m zawiera oprócz zwyczajnej części kalendarzowej, jarmarków 50 najwięcej używanych tabel, przepisów etc. (5079)

Prosimy o wczesne zamówienia.

M. Leitgeber i Sp.

Przy Długiej ulicy Nr. 7 w bliskości gimnazjum i Realnej szkoły jest **położone dla studentów do wynajęcia.** Bliższej wiadomości udzieli gospodarz. (5043)

Studentów, cych do tutejszego gimnazjum, przyjmuję na stoł i stancję od 1 października

wdowa Schweder
w Inowrocławiu.

Od 1 października poszukuje się kilku **studentów nastancją**

Obok opieki i umiejętnego prowadzenia zapewnia się im pomoc w naukach konwersacyi niemieckiej i francuskiej a w razie potrzeby korzystanie z fortepianu.

Oferty przyjmuję
Kazimierz Neuman,
Wodna ulica 1, naprzeciw szkoły Ludwika.

Pod seistym dozorem i opieką rodzicielską dla **studentów stoł i stancję** w bliskości gimnazjum wskaże od 1 października nika **Wacy Wachy pod Czarnym Orlem.** (5060)

Filolog, Polak, poszukuje miejsca guwenera

zaraz lub od 1 października. Bliższej wiadomości udzieli p. **Dr. Lindner,** profesor gimnazjum ad St. Mariam Magdalenam w Poznaniu. [3784]

Pomocnicy krawieccy

znajdą stałe zatrudnienie. (5073)

M. Felerowicz.

Młoda panna z bardzo porządną familią, moralnego prowadzenia, pragnie się wyuczyć **gospodarstwa kobiecego**, do którego zdania i zrzeczna, może też być pomocą w ubieraniu pani lub dzieci, szyciu prasowaniu. Adres: **W. L. Strzelno poste restante.** (5063)

Osoba znająca się na **gospodarstwie, krawieczynie, bladem szyciu i biegła w szyciu na maszynie**, poszukuje miejsca zaraz. Adres: **poste restante N. S. J. Srem.** (5047)

Egzamin wolontaryu-szów.

Nowe kursa rozpocz. się 12. października. Pensya. Berlińska ulica 23, naprzeciw kościoła św. Pawła. Poznań. (5033)

Dr. Theile.

Zielonogórskie winogrona do kuracy i jedzenia,

(przepis użycia bezpłatnie), w bieżącym roku wyborne, funt brutto 3 1/4 sgr., 10 funtów wraz z opakowaniem i portem 1 tal. 10 sgr., rozsyła za frank. przesłaniem należności

Ludwik Stern, Zielonogóra
(Grünberg) w Szl. (4957)

Pomimo że pp. Akcyonaryuszy naszych prosiłiśmy o zwrot kartek subskrypcyjnych na akcyę II em. do 25 bm., nie stało się to jednakże z powodu wyjazdu wielu osób na wystawę warszawską, oczekujemy więc rzeczonych kartek do **1-go października r. b.**

Wronki, dnia 23 września 1874.

Garbarnia Poznańska na akcyę.

(5071)

Prawdziwy Leopoldshallski Kainit

(Schwefelsaures Kali-Magnesia-Salz)

wybórny środek nawozowy szczególnie dla łuk, kartofli, zbóż, rzep, win, chmielu itd. itd. znajduje się w większych ilościach tylko w **książęco-anhalt. kopalniach soli Leopoldshall** i wchodzi w konsumpcyę jedynie przezemnie, jako urzędowego pełnomocnika książęcego rządu lub przezemnie agentury.

Zawartość **prawdziwego leopoldshallskiego Kainitu** znaną jest dostatecznie z moich licznie rozsyłanych urzędowych rozbiórów a wielu **agronomów przekłada go nad fabrykaty dla tego, ponieważ bezopłata przesyłka ze strony księżęcego zarządu kopalni soli daje rekompensatę, że ilość obciążonego siarczanu Kali-Magnezyi dostawia się rzeczywistie.**

Prawdziwy leopoldshallski Kainit poleca amulsinie Szanownej Publiczności agromomicznej. Ceny podane jak najtańsze.

Gustaw Ziegler, Dessau.

Kompletne konserwatoryczne wykształcenie w artystycznej **grze na fortepianie**, teoretycznie i praktycznie, odebrać można w zakładzie **Wawrowskiego** przy Wrocławskiej ulicy 18. 37. (5070)

Skład mój **herbaty chińskiej** ostatniego sprzętu uzupełniłem wyborowymi gatunkami. **Poznań, J. N. Piotrowski.** (5072)

Prawdziwy ang. porter

z browaru Barclay Perkins et Comp. poleca cukiernia (3784)

K. Stark,
Wrocławska ulica 14.

Świeży kawiór!

astr. wielko ziarnisty funt 2 tal., ser szwajcarski funt 10 sgr. wielkie flagry i bydlinki dziś odebrał i poleca (5081)

K. Szule, Wodna ulica 25.

Małe Garbary Nr. 6 stajnia na 3 konie i remiza od 1 października do wynajęcia. Bliższe szczegóły u gospodarza tamże 2-gie piętro. (5039)

Do wynajęcia **wielki plac do drzewa, oraz kram i sklep wielki.** Bliższa wiadomość w biurze „Ula“ przy Ślusarskiej ul. Nr. 6. I. piętro. (5077)

Zielonogórskie winogrona do kuracy i jedzenia,

(przepis użycia bezpłatnie), w bieżącym roku wyborne, funt brutto 3 1/4 sgr., 10 funtów wraz z opakowaniem i portem 1 tal. 10 sgr., rozsyła za frank. przesłaniem należności

Ludwik Stern, Zielonogóra
(Grünberg) w Szl. (4957)

Pomimo że pp. Akcyonaryuszy naszych prosiłiśmy o zwrot kartek subskrypcyjnych na akcyę II em. do 25 bm., nie stało się to jednakże z powodu wyjazdu wielu osób na wystawę warszawską, oczekujemy więc rzeczonych kartek do **1-go października r. b.**

Wronki, dnia 23 września 1874.

Garbarnia Poznańska na akcyę.

(5071)

Prawdziwy Leopoldshallski Kainit

(Schwefelsaures Kali-Magnesia-Salz)

wybórny środek nawozowy szczególnie dla łuk, kartofli, zbóż, rzep, win, chmielu itd. itd. znajduje się w większych ilościach tylko w **książęco-anhalt. kopalniach soli Leopoldshall** i wchodzi w konsumpcyę jedynie przezemnie, jako urzędowego pełnomocnika książęcego rządu lub przezemnie agentury.

Zawartość **prawdziwego leopoldshallskiego Kainitu** znaną jest dostatecznie z moich licznie rozsyłanych urzędowych rozbiórów a wielu **agronomów przekłada go nad fabrykaty dla tego, ponieważ bezopłata przesyłka ze strony księżęcego zarządu kopalni soli daje rekompensatę, że ilość obciążonego siarczanu Kali-Magnezyi dostawia się rzeczywistie.**

Prawdziwy leopoldshallski Kainit poleca amulsinie Szanownej Publiczności agromomicznej. Ceny podane jak najtańsze.

Gustaw Ziegler, Dessau.

Zakład naukowy dla nauczycielek do Froeblovskich ogrodów.

Nowy kurs rozpocznie się **dnia 6 października r. b.** Zgłoszenia do 25 września r. b. Prospekty bezpłatnie.

J. Grosmann,
dyrektor zakładu naukowego dla nauczycielek do Froeblovskich ogrodów w Bydgoszczy.

E. Weyl,
19 Wrocławska ulica 19

poleca, wróciwszy z podróży odbytych celem zakupów, **najnowsze i najpiękniejsze przedmioty sezonu dla stroju i garderoby damskiej.** (5080)

Wielę na pończochy, chustki, welnia, Cachenez, szalik, kołnierzyki, mankietki, koronki, blondyny, szarfy, guziki i posamoniczne wystroje poleca w wielkim doborze

A. Müller,
Wilhelmowski plac Nr. 10.

Z tem polecalem jak najobficiej zaopatrzony **Magazyn strojów** a nadto przyjmuję **kapelusze do prze-rabiania.** (5076)

Stralsundzkie karty do grania

do nabycia u (5074)

Ryszarda Fischera.

Sukna, bukskiny, Materye na żakiety i paletoty. (4988)

Kamizelki, Cachenez Krawatki etc.

Dery i chustki podróżowe, Plaszcze od deszczu są w największym wyborze na składzie.

Robert Schmidt
dawniej Antoni Schmidt.

Zakład **fryzowania dam**

F. Hahn'a w Chojnicach Rynek 23.

poleca się do wyrobu robót z włosów każdego rodzaju jako to **tupetów, war-koczy, lok, szynionów, długich i krótkich fałszuszków z włosów, sznurów, branzoletek, butonów, brosz, kwiatów, obrączek, szpilek dla panów etc.** (5069)

Wszelkie zlecenia wykonują się nader elegancko wedle najnowszych wzorów i obliczają się po cenach przystępnych. Równocześnie pozwalam sobie donieść, że **wielki wybór warkoczy** rozmaitych kolorów i długości z uciętymi włosami jest zawsze na składzie. Zlecenia zamieszczone w ogłoszeniach w czasie jak najkrótszym.

Osobny salon do fryzowania i farbowania włosów dla dam

polecam do łaskawego uwzględnienia.

ASTMY

Duszność, chrypka, katary zadaniowe i wszelkie cierpienia kanałów oddychawczych ustępują po użyciu Rurek antia-tmatycznych p. Levasseura, 19 rue de la Monnaie w Paryżu. [1]

Dostać można: w Poznaniu w aptece J. Mankiewicz, w Warszawie w składzie uwarów aptecznych pp. Gallego i Spiessa.

J. Ehlert, jubiler i złotnik
Wrocławska ul. Nr. 9. (383)

poleca swój zakład wyrobów z złota i srebra w najumiarkowanych cenach. Wszelkie roboty jako też reparacye w tych przedmiotach pędkiem i starannie wykonane zostają.

Aukcyja.

W piątek dnia 25 bm. rano od godziny sprzedawane będą publicznie na dworcu przy **Wilhelmowskiej ulicy 2** (nieruchomość Wileńskiego) z masy konkursowej Wrocławskiego prawdziwego **wina Bordeaux**

1 inne wina jako to: kilka oksektów francuskiego **wina czerwonego białego, koniaku**, dalej w butelkach większe partie **Chateau Gravier, Jquiem, Sauternes, rumu, koniaku i t. d.**

Manheimer,
zarządca masy.

Aukcyja bydła.

W piątek dnia 25 września r. b. po południu o 3 godzinie sprządać będą publicznie najwięcej dającemu na **Zawadach 15** w gościnie Jabłonowskiego około

15 sztuk dobrych krów dojnych jako konia roboczego

Rychlewski,
Królewski komisarz aukcyjny.

Trzy 1 1/2-letnie macyory do rozplodu

zdatne wielkiej angiel. rasy Lincoln

Ćwierćletnie prosięta

ma do sprzedania (5038)

Dominium Marcelin
pod Poznaniem.

Urzędnik gospodarczy z kilkoletnią praktyką przy znaczących spodarstwach, obeznany z buchalteryą pieką, poszukuje stosownego miejsca od października. Bliższe wiadomości w R. Dzienn. Pozn. pod Nr. 4964.

Uścikowo p. Janowiec potrzebuje od 1 października **pisarza gospodarczego** któryby się także znał na prowadzeniu rachunków. — Zaświadczenia i komendacye powinny być franco desłane. (5067)

Ekonom bezżenny, który przez kilka lat w modzielnie zarządzał folwarkiem, poszukuje miejsca od św. Michała. Zgłosić się należy do p. **Wesołowskiego** w Trzemesznie. (5042)

Elew gospodarczy życzy sobie znaleźć zatrudnienie od października. Niekła poste restante **H. W. Nr. 12.** (5066)

Pisarz gospodarczy, kawaler, biegły w swym fachu, poszukuje miejsca od 1 października r. b. Adres **post. rest. M. M. Wojkowi** fr. (5068)

Młody słuzący

kawaler, w jak najlepsze zaopatrzonej dectwa, wolny od wojska, poszukuje od października r. b. miejsca. O łaskawie uprasza się pod lit. **F. K. poste restante Wronki.** (5035)

Dyrekcya Teatru polskiego

ma honor zawiadomić, iż **przedstawienie w czwartek i sobotę** z nienależnych od dyrekcji powodów danem nie będzie.

Dyrekcya.

Kurs papierów na giełdach berlińskiej i poznańskiej.

Berlin, 23 września.			Poznań, 24 września.		
Niemieckie papiery.			Listy rentowe i zastawne.		
Prusk. poz. ukonsolid.	4 1/2	105 1/2 p.	Pozn. listy zastawne	8 1/2	97 1/2 p.
dito dito	4	99 1/2 p.	Nowe listy zastawne	4	95 1/2 p.
Obliż. dług państwa	3 1/2	92 p.	Listy rentowe pozn.	4	98 1/2 p.
Prem. poz. państwa z 1855	3 1/2	132 1/2 p.	Prowinc. obligacye	5	101 p.
Listy zast. wschodnio-pruskie	3 1/2	88 1/2 p.	Powiatowe obligacye	5	100 1/2 p.
dito	4	96 1/2 p.	Powiatowe obligacye	4	99 1/2 p.
dito	4	102 1/2 p.	Obligacye miejskie	4	100 1/2 p.
Lis. zast. pozn. (nowe)	4	95 1/2 p.	dito	5	100 1/2 p.
dito dito szlaskie	3 1/2	85 1/2 p.	Szlaskie listy zastawne	3	100 1/2 p.
dito lit. A.	4	— p.	Szlaskie listy rent.	4	— p.
dito nowe	4	— p.	Akcyje bankowe.		
Zachodnio-pruskie	3 1/2	87 p.	Bergsko-march. bank	4	89 p.
dito	4	96 1/2 p.	Berliński stowarz. bank	5	92 1/2 p.
dito II serya	5	— p.	dito bank kasowe	4	288 1/2 p.
dito nowe	4	— p.	Berliński bank lombard	5	— p.
dito	4	101 1/2 p.	Wrocław. bank dyskon.	4	92 p.
Listy rent. poznańskie	4	98 1/2 p.	Akcyje przemysłowe.		
dito pruskie	4	96 1/2 p.	Berliński kantor drzew.	4	100 1/2 p.
dito szlaskie	4	98 p.	Stowarzys. immol.	4	90 1/2 p.
Akcyje bankowe.			Dortmund Union (stare)	5	62 p.
Bergsko-march. bank	4	89 p.	Huty Hoerder	5	94 p.
Berliński stowarz. bank	5	92 1/2 p.	dito Laura	5	140 1/2 p.
dito bank kasowe	4	288 1/2 p.	dito Lauchhammer	5	67 1/2 p.
Berliński bank lombard	5	— p.	dito Marienhütte	5	78 p.
Wrocław. bank dyskon.	4	92 p.	dito Massener	4	56 p.
Akcyje przemysłowe.			dito Redenhütte	5	37 p.
Berliński kantor drzew.	4	100 1/2 p.	Berlin. Passage	6	27 1/2 p.
Stowarzys. immol.	4	90 1/2 p.	Akcyje zakładowe i obligacye kolei żelaznych.		
Dortmund Union (stare)	5	62 p.	Bergsko-marchijska	4	93 1/2-3 p.
Huty Hoerder	5	94 p.	Berlińsko-gorzelińska	4	88 p.
dito Laura	5	140 1/2 p.	dito szlasko-wielka	4	150 1/2 p.
dito Lauchhammer	5	67 1/2 p.	Zagraniczne papiery.		
dito Marienhütte	5	78 p.	Austr. renta srebr.	4 1/2	69 p.
dito Massener	4	56 p.	dito papier.	4 1/2	66 p.
dito Redenhütte	5	37 p.	dito losy z 1854.	4	110 p.
Berlin. Passage	6	27 1/2 p.	dito losy z 1858	fr.	117 p.
Akcyje zakładowe i obligacye kolei żelaznych.			dito losy z 1860	5	108 1/2 p.
Bergsko-marchijska	4	93 1/2-3 p.	dito losy z 1864	fr.	97 1/2 p.
Berlińsko-gorzelińska	4	88 p.	Rosyjsk. poz. prem. 1864	5	135 p.
dito szlasko-wielka	4	150 1/2 p.	dito dito 1866	5	152 p.
Zagraniczne papiery.			Rosyjsk. pols. obligacye	4	87 p.
Austr. renta srebr.	4 1/2	69 p.	skarbowe	4	80 p.
dito papier.	4 1/2	66 p.	Pols. listy zast. III em.	4	80 p.
dito losy z 1854.	4	110 p.	dito nowe	5	80 p.
dito losy z 1858	fr.	117 p.	dito likwidacyjn.	4	68 1/2 p.
dito losy z 1860	5	108 1/2 p.	Ameryk. pożycz. 1881	6	104 1/2 p.
dito losy z 1864	fr.	97 1/2 p.	Ameryk. pożycz. 1882	6	98 1/2 p.
Rosyjsk. poz. prem. 1864	5	135 p.	Akcyje bankowe.		
dito dito 1866	5	152 p.	Berl. stowarz. bank.	4	87 p.
Rosyjsk. pols. obligacye	4	87 p.	dito dysk. komand.	5	178 p.
skarbowe	4	80 p.	Akcyje przemysłowe.		
Pols. listy zast. III em.	4	80 p.	Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.
dito nowe	5	80 p.	Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.
dito likwidacyjn.	4	68 1/2 p.	Huta Hoerder	5	— p.
Ameryk. pożycz. 1881	6	104 1/2 p.	Stowarzys. immobil.	4	95 p.
Ameryk. pożycz. 1882	6	98 1/2 p.	Huty Lauchhammer	5	140 p.
Akcyje bankowe.			dito Laura	5	— p.
Berl. stowarz. bank.	4	87 p.	dito Marienhütte	5	— p.
dito dysk. komand.	5	178 p.	Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.
Akcyje przemysłowe.			dito bank budowl.	—	— p.
Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.	Huty Redenhütte	5	— p.
Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.	Zagraniczne papiery.		
Huta Hoerder	5	— p.	Amer. poz. 1882	6	100 p.
Stowarzys. immobil.	4	95 p.	dito 1885	6	— p.
Huty Lauchhammer	5	140 p.	Włoska renta	5	64 1/2 p.
dito Laura	5	— p.	dito akcyje tytun.	6	— p.
dito Marienhütte	5	— p.	dito obligacye tyt.	6	— p.
Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.	Austr. noty bank.	—	93 p.
dito bank budowl.	—	— p.	dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.
Huty Redenhütte	5	— p.	Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.
Zagraniczne papiery.			Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.
Amer. poz. 1882	6	100 p.	Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.
dito 1885	6	— p.	Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.
Włoska renta	5	64 1/2 p.	dito 1871	5	— p.
dito akcyje tytun.	6	— p.	Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.
dito obligacye tyt.	6	— p.	Akcyje przemysłowe.		
Austr. noty bank.	—	93 p.	Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.
dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.	Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.
Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.	Huta Hoerder	5	— p.
Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.	Stowarzys. immobil.	4	95 p.
Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.	Huty Lauchhammer	5	140 p.
Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.	dito Laura	5	— p.
dito 1871	5	— p.	dito Marienhütte	5	— p.
Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.	Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.
Akcyje przemysłowe.			dito bank budowl.	—	— p.
Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.	Huty Redenhütte	5	— p.
Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.	Zagraniczne papiery.		
Huta Hoerder	5	— p.	Amer. poz. 1882	6	100 p.
Stowarzys. immobil.	4	95 p.	dito 1885	6	— p.
Huty Lauchhammer	5	140 p.	Włoska renta	5	64 1/2 p.
dito Laura	5	— p.	dito akcyje tytun.	6	— p.
dito Marienhütte	5	— p.	dito obligacye tyt.	6	— p.
Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.	Austr. noty bank.	—	93 p.
dito bank budowl.	—	— p.	dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.
Huty Redenhütte	5	— p.	Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.
Zagraniczne papiery.			Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.
Amer. poz. 1882	6	100 p.	Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.
dito 1885	6	— p.	Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.
Włoska renta	5	64 1/2 p.	dito 1871	5	— p.
dito akcyje tytun.	6	— p.	Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.
dito obligacye tyt.	6	— p.	Akcyje przemysłowe.		
Austr. noty bank.	—	93 p.	Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.
dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.	Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.
Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.	Huta Hoerder	5	— p.
Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.	Stowarzys. immobil.	4	95 p.
Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.	Huty Lauchhammer	5	140 p.
Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.	dito Laura	5	— p.
dito 1871	5	— p.	dito Marienhütte	5	— p.
Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.	Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.
Akcyje przemysłowe.			dito bank budowl.	—	— p.
Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.	Huty Redenhütte	5	— p.
Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.	Zagraniczne papiery.		
Huta Hoerder	5	— p.	Amer. poz. 1882	6	100 p.
Stowarzys. immobil.	4	95 p.	dito 1885	6	— p.
Huty Lauchhammer	5	140 p.	Włoska renta	5	64 1/2 p.
dito Laura	5	— p.	dito akcyje tytun.	6	— p.
dito Marienhütte	5	— p.	dito obligacye tyt.	6	— p.
Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.	Austr. noty bank.	—	93 p.
dito bank budowl.	—	— p.	dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.
Huty Redenhütte	5	— p.	Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.
Zagraniczne papiery.			Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.
Amer. poz. 1882	6	100 p.	Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.
dito 1885	6	— p.	Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.
Włoska renta	5	64 1/2 p.	dito 1871	5	— p.
dito akcyje tytun.	6	— p.	Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.
dito obligacye tyt.	6	— p.	Akcyje przemysłowe.		
Austr. noty bank.	—	93 p.	Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.
dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.	Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.
Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.	Huta Hoerder	5	— p.
Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.	Stowarzys. immobil.	4	95 p.
Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.	Huty Lauchhammer	5	140 p.
Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.	dito Laura	5	— p.
dito 1871	5	— p.	dito Marienhütte	5	— p.
Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.	Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.
Akcyje przemysłowe.			dito bank budowl.	—	— p.
Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.	Huty Redenhütte	5	— p.
Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.	Zagraniczne papiery.		
Huta Hoerder	5	— p.	Amer. poz. 1882	6	100 p.
Stowarzys. immobil.	4	95 p.	dito 1885	6	— p.
Huty Lauchhammer	5	140 p.	Włoska renta	5	64 1/2 p.
dito Laura	5	— p.	dito akcyje tytun.	6	— p.
dito Marienhütte	5	— p.	dito obligacye tyt.	6	— p.
Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.	Austr. noty bank.	—	93 p.
dito bank budowl.	—	— p.	dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.
Huty Redenhütte	5	— p.	Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.
Zagraniczne papiery.			Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.
Amer. poz. 1882	6	100 p.	Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.
dito 1885	6	— p.	Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.
Włoska renta	5	64 1/2 p.	dito 1871	5	— p.
dito akcyje tytun.	6	— p.	Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.
dito obligacye tyt.	6	— p.	Akcyje przemysłowe.		
Austr. noty bank.	—	93 p.	Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.
dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.	Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.
Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.	Huta Hoerder	5	— p.
Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.	Stowarzys. immobil.	4	95 p.
Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.	Huty Lauchhammer	5	140 p.
Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.	dito Laura	5	— p.
dito 1871	5	— p.	dito Marienhütte	5	— p.
Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.	Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.
Akcyje przemysłowe.			dito bank budowl.	—	— p.
Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.	Huty Redenhütte	5	— p.
Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.	Zagraniczne papiery.		
Huta Hoerder	5	— p.	Amer. poz. 1882	6	100 p.
Stowarzys. immobil.	4	95 p.	dito 1885	6	— p.
Huty Lauchhammer	5	140 p.	Włoska renta	5	64 1/2 p.
dito Laura	5	— p.	dito akcyje tytun.	6	— p.
dito Marienhütte	5	— p.	dito obligacye tyt.	6	— p.
Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.	Austr. noty bank.	—	93 p.
dito bank budowl.	—	— p.	dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.
Huty Redenhütte	5	— p.	Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.
Zagraniczne papiery.			Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.
Amer. poz. 1882	6	100 p.	Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.
dito 1885	6	— p.	Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.
Włoska renta	5	64 1/2 p.	dito 1871	5	— p.
dito akcyje tytun.	6	— p.	Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.
dito obligacye tyt.	6	— p.	Akcyje przemysłowe.		
Austr. noty bank.	—	93 p.	Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.
dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.	Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.
Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.	Huta Hoerder	5	— p.
Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.	Stowarzys. immobil.	4	95 p.
Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.	Huty Lauchhammer	5	140 p.
Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.	dito Laura	5	— p.
dito 1871	5	— p.	dito Marienhütte	5	— p.
Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.	Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.
Akcyje przemysłowe.			dito bank budowl.	—	— p.
Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.	Huty Redenhütte	5	— p.
Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.	Zagraniczne papiery.		
Huta Hoerder	5	— p.	Amer. poz. 1882	6	100 p.
Stowarzys. immobil.	4	95 p.	dito 1885	6	— p.
Huty Lauchhammer	5	140 p.	Włoska renta	5	64 1/2 p.
dito Laura	5	— p.	dito akcyje tytun.	6	— p.
dito Marienhütte	5	— p.	dito obligacye tyt.	6	— p.
Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.	Austr. noty bank.	—	93 p.
dito bank budowl.	—	— p.	dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.
Huty Redenhütte	5	— p.	Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.
Zagraniczne papiery.			Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.
Amer. poz. 1882	6	100 p.	Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.
dito 1885	6	— p.	Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.
Włoska renta	5	64 1/2 p.	dito 1871	5	— p.
dito akcyje tytun.	6	— p.	Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.
dito obligacye tyt.	6	— p.	Akcyje przemysłowe.		
Austr. noty bank.	—	93 p.	Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.
dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.	Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.
Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.	Huta Hoerder	5	— p.
Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.	Stowarzys. immobil.	4	95 p.
Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.	Huty Lauchhammer	5	140 p.
Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.	dito Laura	5	— p.
dito 1871	5	— p.	dito Marienhütte	5	— p.
Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.	Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.
Akcyje przemysłowe.			dito bank budowl.	—	— p.
Centr. bank bud. Berlin.	5	66 p.	Huty Redenhütte	5	— p.
Berliń. kantor drzewa.	4	101 p.	Zagraniczne papiery.		
Huta Hoerder	5	— p.	Amer. poz. 1882	6	100 p.
Stowarzys. immobil.	4	95 p.	dito 1885	6	— p.
Huty Lauchhammer	5	140 p.	Włoska renta	5	64 1/2 p.
dito Laura	5	— p.	dito akcyje tytun.	6	— p.
dito Marienhütte	5	— p.	dito obligacye tyt.	6	— p.
Pozn. bro. (Feldschloss)	—	— p.	Austr. noty bank.	—	93 p.
dito bank budowl.	—	— p.	dito renta papierowa	4 1/2	64 1/2 p.
Huty Redenhütte	5	— p.	Austr. renta srebrna	4 1/2	69 1/2 p.
Zagraniczne papiery.			Pols. lik. listy	4	69 1/2 p.
Amer. poz. 1882	6	100 p.	Ros. listy zast. na grn.	5	89 1/2 p.
dito 1885	6	— p.	Ros. amer. poz. z 1870	5	— p.
Włoska renta	5	64 1/2 p.	dito 1871	5	— p.
dito akcyje tytun.	6	— p.	Ros. noty bank.	—	94 1/2 p.
dito obligacye tyt.	6	— p.	Ak		